

tént - nyáron történt - nyáron történt - nyár

Vándor-gyűlés

Tudományegyetemünkön rendezték meg — a Magyar Tudományos Akadémia támogatásával — a Magyar Biológiai Társaság X. Biológiai Vándorgyűlését augusztus 28—30. között dr. Szalai István tanszékvezető egyetemi tanár elnöklétével.

Az aulában rendezett megnyitói ünnepség után a vándorgyűlés résztvevői — közöttük egyetemünk és főiskolánk számos oktatója és kutatója — három szekcióban 135 előadást tartottak, illetve hallgattak és vitáltak meg. A biofizikusok első sorban a sejtek élő állományának felületét borító membránok fizikai tulajdonságait vizsgálták. A biokémikusok a vezteket felépítő fehérjék, a DNS, az RNS szerkezetéről és biológiai tulajdonságairól konzultáltak. Az élettani előadások többsége az életfolyamatok szabályozásának problémáival, az idegrendszernek és elemeinek szerkezetével és működésével, az anyagcsere kérdéseivel foglalkozott. A genetikuskok főleg az örökletes tulajdonságokat hordozó kromoszómák és gének működését, befolyásolhatóságát vizsgálták, a mikrobiológusok pedig elsősorban a vírusokat, a vírusfertőzéseket. Az embertani előadásokon a hazai őstörténeti csontleletekről levonható antropológiai következtetésekkel foglalkoztak. Számos környezettani és ökológiai előadás is elhangzott, szó esett többek között a bioszféra kutatásának problémáiról is.

Augusztus 28-án sor került a Magyar Biológiai Társaság 1972. évi közgyűlésére, augusztus 29-én a vándorgyűlés közel 200 résztvevője az MTA Szegedi Biológiai Központjában, a következő napon pedig a József Attila Tudományegyetem 50 éves Fűvészkertjében tett látogatást.

Nyelvész kongresszus

Nagyszabású tudományos ülésszakot: a Magyar Nyelvésszek II. Nemzetközi Kongresszusát rendezte meg az MTA Nyelvtudományi Intézete és a Magyar Nyelvtudományi Társaság a József Attila Tudományegyetemen augusztus 22—26 között. Felkerestük dr. Deme László egyetemi tanárt, az Általános és Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék vezetőjét és arra kértük, foglalja össze lapunknak a kongresszus tapasztalatait.

Bevezetőként Deme professzor elmondta, hogy 1945—66 között a magyar nyelvészeknek csak országos kongresszusuk volt. A hatvanas évek közepén vált egyre nyilvánvalóbbá, hogy nemcsak Magyarországon foglalkoznak magyar nyelvészettel, hanem szinte a világ minden táján. És ezt olyan színvonalasan művelik, hogy semmiképpen sem szabad figyelmen kívül hagyni. Így került sor 1966-ban Debrecenben először nemzetközi nyelvész konferenciára. Az ország határain kívül magyar nyelvészetet foglalkozók három rétegből tevődnek össze. A szomszédos államok magyarlaktá területeinek nemzetiségi lömböt képviselő nyelvűművelői, a történelem folyamán különböző országokba szétszóródott magyarok, akik vitték magukkal a magyar nyelvészetet és azok a született külföldiek, akik magyarul tanulnak, akiknek száma egyre inkább szaporodik.

Nemzetközi konferencia — magyarul

Az idei kongresszusra 300 hazai résztvevő mellett 15 országból a környező államokból, NSZK-ból, NDK-ból, Finnországból, Franciaországból, Olaszországból mintegy 100 nyelvész érkezett. A külföldi résztvevők szá-

I. Biológus Találkozó

Mint annyi más ötlet a világon, ez sem volt teljesen új. Számos nagyműtű külföldi egyetemen megrendezik évente a „Hazatérés Napját”, mely napon az egyetem volt hallgatói felkeresik az Alma Matert, hogy néhány kellemes órát töltsenek el volt tanáraikkal, kollégáikkal körében a régi, meghitt falak között.

A JATE Biológus Oktatói és Dolgozói KISZ-szervezetének egyik éveleji gyűlésén felmerült a kérdés, hogy vajon a mi 50 éves fiatal egyetemünkön meg lehetne-e szervezni hasonló találkozót? Figyelembe véve az elszállásolási nehézségeket, koordinációs problémákat, úgy döntöttünk, hogy a találkozót szervezésével egy szűkebb körben, a biológus szakokon végzett hallgatók között próbálkozunk. Bevontuk a munkába Szegeden élő, végzett kollégáinkat is, így rövid 1 hónapig belülről kb. 420 volt kollégánk lakáscímén jelentek meg a postások első felhívásunkkal, melyben arról tájékoztottunk, hogy milyen visszhangot vált ki egy, a tanév végén tartandó biológus találkozó gondolata. A reakció meglepően pozitív volt: a megkérdezettek kb. 70 %-a fejezte ki abbéli kívánságát, hogy szervezett formában is szeretné viszont látni anvaegyetemét, biológustársait oktatóit, s a várost. Lelkesítőleg hatott a szervezőkre az is, hogy egyetemünk rektora és a TTK dékánja nemcsak támogatta ügyünket, de néhány konstruktív javaslatot is tett.

Az I. Biológus Találkozó 1972. július 1-én és 2-án zajlott le, teljes sikerrel. Bevezetőként a jubiláló évolyvámok 55. 10. 15 éves találkozóit zajlottak le, június 30-án.

A nagy találkozó programja július 1-én tanszéklátogatásokkal kezdődött. A megnyitói ünnepség kedves színelője volt, hogy a díszmelnvénven egyetemünk karunk pártszervezetünk, Biológus Szakbizottságunk vezetői mellett helvet foglaltak a szegedi biológus nemzedék nagy „örögjei” szeretett tanítómestereink, dr. Abrahám Ambrus, dr.

Greguss Pál és dr. Koch Sándor, Kossuth-díjas, nyugalmazott egyetemi tanárok, akiket a volt tanítványok tapsvihara köszöntött. A megnyitói után 2 szekcióülés zajlott le. Az egyik szekcióülésen az egyetemen tanított anyag pedagógiai gyakorlatban történő hasznosíthatóságának kérdését, a másikon a biológusok be- és kitiskolázásának a problémáját vitatták nagyszámú résztvevővel. A vitáülekre nagyfokú aktivitás volt jellemző, ami nemcsak a hozzászólások nagy számában, hanem a felvetett számos gondolatokban is kifejeződött. (Az itt felvetődött problémákat ősszel szakunk több fórumán megvitátjuk.)

A vitáülesek utáni „szórakoztató program” a Csongrád me-

gyei KISZ-bizottság Maros-parti továbbképző táborában zajlott le, ideális körülmények között. (A megyei KISZ-bizottság szíves támogatását ezúton is köszönjük.) A táborban, — ahol mintegy 310 résztvevő volt jelen — lezajlott baráti beszélgetések során megállapodtunk abban, hogy a jövőben 3 évenként megismételjük nagy közbs találkozóinkat. Öröm volt hallani a 10—15 éve végzett kollégáink hálás szavait, látni aktív közreműködésüket a vidám „produkcókban”, érdeklődésüket egyetemünk, szakunk, új élete iránt! Külön kell beszélni jelenlegi biológus hallgatóinkról, akik szép számban megjelentek a találkozóon, sok segítséget is nyújtottak a szervezőbizottságnak és kitűnően megértették egymást a végzett „örégekkel”.

A találkozó július 2-án, az MTA Biológiai Kutató Intézete, valamint a Fűvészkert megtekintésével zárult.

Most 1—2 hónappal az I. Biológus Találkozó lezajlása után értékelve a történeteket, szervezőbizottságunknak egyöntetűen az a véleménye, hogy érdemes volt megrendezni a találkozót. Egyetemünk volt hallgatói között, akik térben és időben eltávolodva élnek tőlünk, él az anyaegyetemhez történő időnkénti hazatérés vágya, érdeklődik az egyetem új arculata, problémái. Egyetemünknek a jövőben is meg kell tenni a lépéseket, hogy volt hallgatóinknak az egyetemhez kötődését fokozza. Túl a morális tényezőknél ebben a kapcsolatban számos lehetőség rejtezik, csak néhányat említve: aktívabb kapcsolat az egyetem és a gyakorlati embere között (információszerzés), a lokálpatriotizmus megjelenése a tehetséges tanítványok egyetemre irányításában, támogatás végzett hallgatóink elhelyezésében, szakmai önképzés fokozódása az egyetemmel való aktív kapcsolat révén...

Tapasztalataink alapján javaslatunk lenne: az egyetemi találkozók más szakokra történő kizséléstésére és hagyományá fejlesztésére. Ha az egyes karok, szakok volt hallgatói különböző években periódikusan (3—4 évenként) találkozhatnának egymással, akkor egyetemünk egy évenként ismétlődő kedves esemény színhelye lenne és új hagyományával gazdagodna.

S. N. E.

DR. JUHÁSZ MIKLÓS

Pedagógiai Nyári Egyetem

Kilencedik alkalommal rendezte meg a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat a József Attila Tudományegyetemen július 12—13. között a Pedagógiai Nyári Egyetemet. A tudományos rendezvény iránt ez alkalommal is nagy érdeklődés mutatkozott: csaknem négyszáz hazai és külföldi, jugoszláv, német, iraki pedagógus érkezett. A nyári egyetem igyekszik mindig olyan témát választani, amely nagyon aktuális, lényeges, de ugyanakkor még nem közismert, viszont a pedagógiai gyakorlatban nagy jelentősége van. Így az idei tudományos tanácskozáson a fiatalok felgyorsult fejlődésének, az akcelerációnak kérdéseit tárgyalták. A nyári egyetem igazgatója dr. Ágoston György tanszékvezető egyetemi tanár Akceleráció és nevelés címmel tartott nyitóelőadást. A rendezvény-sorozat harmadik napján A szexuális nevelés jelenlegi helyzete és feladatai című előadást hallgathatták a résztvevők. Érdekes volt az angol BBC iskola televíziójának és a magyar ITV-nek az e témakörben levetített filmsorozata. Foglalkoztak még a koedukációs nevelés problémáival, és az akceleráció ideggyógyászati szempontjaival. Szó esett az ifjúság vezetésének új stílusáról és számos ehhez kapcsolódó egyéb aktuális problémáról.

A nyári egyetem résztvevőinek a vendéglátók szórakoztató programról is gondoskodtak: kirándulást szerveztek Hódmezővásárhelyre, az Árpád-emlékműhöz, Egerbe, Gemencre és természetesen a Szegedi Szabadtéri Játékok előadásait is megnézték.

Újító pedagógusaink

A nyáron a múzeum Horváth Mihály utcai képtárában újító, alkotó pedagógusok — közöttük a József Attila Tudományegyetem és a Tanárképző Főiskola tanárainak — házi készítésű szemléltető, a tanítást segítő eszközeiből rendeztek kiállítást. A bemutatott szemléltető eszközök közül első díjjal jutalmazták Kakuszi Lászlónak és Bíró Imrének, a JATE Gyakorló Iskola tanárainak, valamint Kozma Róbert főiskolai adjunktusnak a munkáit.

... Tehetségemhez és tudásomhoz mérten fogom megszabni a betegek életmódját az ó javukra, és mindent elhárítok, ami ártana nekik...” ez a Hippokratész idézet állt az utolsóéves orvostanhallgatók szép meghívóján, amely szeptember 9-én 12 órakor a Szabadság Filmszínházba invitált doktorra avató ünnepségükre. 174 orvostanhallgatót, köztük 34 Summa cum laude végzettségűt avatott doktorra dr. Tényi Mária docens, az Általános Orvostudományi Kar dékánhelyettese. Majd dr. Szontágh Ferenc egyetemi tanár, az Orvostudományi Egyetem rektora, dr. Tényi Mária dékánhelyettes és dr. Novák István egyetemi tanár, a Gyógyszerésztudományi Kar dékánhelyettese kézfogással doktorra fogadta a végzett orvosokat. Dr. Tényi Mária ünnepi beszéde után Szigeti József mondott köszönetet az újonnan felavatott doktorok nevében.

Fotó: Takács L.

Nemzetközi elismerések

Dr. Ivanovics György akadémikust, orvostudományi egyetemünk Kossuth-díjas tanszékvezető professzorát a Glasgowsy Tudományegyetem „Honoris causa” díszdoktorává fogadták.

Dr. Csillik Bertalan tanszékvezető egyetemi tanárt az Intercontinental Society for Neurovegetative Research a Társaság alelnökévé választotta.

A Gesellschaft für Arzneipflanzenforschung, valamint az American Society of Pharmacognosy tagjává választotta dr. Szendrei Kálmán egyetemi adjunktust.

Tíz év után

Meleg hangulatú baráti találkozóra gyűltek össze augusztus végén a Tisza Szálló koncerttermében a Szegedi Orvostudományi Egyetemen 1962-ben végzett orvosok. A volt évfolyamtársak közül több mint százan megjelentek, hogy felelevenítsék az egyetemi élményeket és beszámoljanak az azóta eltelt évekről. A baráti vacsorán részt vett a Szegeden éppen átutazó dr. Farádi László, az egészségügyi miniszter első helyettese, aki meleg szavakkal köszöntötte a tízéves orvos-találkozó résztvevőit.

Mini konferencia

Azért szerepel a címben a „mini” jelző, mert az augusztus végén a Hermann Ottó kollégiumban tartott négynapos tudományos ülés előadótérmeinek ajtaján is ez állt: Mini Semigroup Conference. A Bolyai Társaság és a József Attila Tudományegyetem közös rendezésében létrehozott nemzetközi konferencia résztvevői alig voltak harmincnál többen. Ennek ellenére a félcsoporthoz elméletének világviszonylatban legjelentősebb művelői részt vettek a tudományos tanácskozáson. Így például J. S. Ljapin, a konferencia elnöke, a Leningrádi Hergen Intézet matematika tanszékének igazgató professzora. Stefan Schwarz, a pozsonyi Műszaki Egyetem professzora, a Szlovák Tudományos Akadémia Matematika Kutató Intézetének igazgatója, Butler Kim Ki Hang, a koreai származású, Egyesült Államokbeli matematikus. A vendéglátó szegedi tudományegyetemről dr. Pollák György tartott előadást, melynek témáját a félcsoporthoz elmélet és az univerzális algebra határterületéről vette. A konferencián négy főtéma szerepelt, az előadások után vitát rendeztek.